וממקום שבאת. כלומר הואיל ומיניהו גמרינן נגמור נמי להא דמה הן צריכות לומר כו' ומדקתני בברייתא מה להלן צריכות שיאמרו כו' שמע מינה בחולה לארץ עסקינן כאנשי: **ורב יוסף. מאי דעתיה: רישא וסיפא בחולה לארץ.** הכל כשרין להביא את הגט אוקימנא[1] בחולה לארץ מדקתני סומא וסיפא והאשה עצמה כו'[2] בחולה לארץ דקתני ובלבד שתהא צריכה לומר: **ומליעבא.** אף הנשים כו' מוקי רב יוסף בארץ: **כתב ופס.** צריכה לומר בפני נכתב. ולאביי לא איצטריך למיתני כתב ופס דהכי משמע מה בין פה דגט לפה דמיתה אלא שהכתב מוכיח עמו: **מכי מטא גט לידה.** במקום שקבלתו במדינת הים: **איגרשה לה.** ואי בעיא למיקליה לגט מגורשת היא ואינה צריכה להביאו בפניו אלא לרחיה בעלמא ולמה לה לומר בפני נכתב הא לאו שליח היא: **סוף סוף כי מטיא להתם איגרשה לה.** ע"י קבלה ראשונה דתגלה בעלמא הוה דלא תתגרש עד אותו מקום והרי נתקיים התנאי ואלו שליח היא: **אתגחיה אארעא.** דהויא שליח להולכה עד התם ובמאי דשקלא ליה תו מארעא הוא דמגרשה: הא דרבא לקמן (עח.): **לא אמר כלום.** דבעינן ונתן[3]: **וכי מטיא התם הוי.** את גופיך שליח דידך לקבלה וקבלי מידך: **והא לא חזרה שליחות אצל הבעל.** שליח לא מיקרי אלא המשתלח מזה לזה שראוי לחזור אצל שולחו ולומר עשיתי שליחותך לחברך וזו אינה ראויה לחזור שהרי לא נשתלחה אלא לעצמה ואח"כ נעשית היא בעל המעשה ובטל השליחות קודם שתחזור: **שוי.** אינם אחרינא שליח לקבלה דהשתא לא פסק שליחותה מינה וראויה לחזור: **הניחא למ"ד כו'.** לקמן בפרק התקבל (סג.) וטעמייהו מפרשי הכא בסמוך: **טעמא מאי.** מידוקא הוא. טעמא מאי אמרי' אין אשה עושה שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה: **משום זיון דבעל.** דסבור מבזה אותי שאין היא עצמה מקבלתו הלכך לא ניחא ליה שיהא שלוחו מוסר לשלוחה ואי מסר לא הוי גיטא דלאו להכי שדרוהו להאי. דבשלמא מיד הבעל עצמו כיון דאיהו גופיה מסר לשליח אשתו הא קא חזינן דלא קפיד אבל כל כמה דלא חזינן אמרי' קפיד: **הכא בעל לא קפיד.** שהרי כן זוה לה: **ומשום חזרה הכאה לאחר מכאן.** דדמיין להדדי שכשזרק גט לאחר חבירו ואחר כך קנתה היא האחר הרי הוא עושה את האחר שליח להוליך והיא כשקנאתו עשאתו שליח לקבלה ואחי לאכשורי מההיא טעמא ושלא כדין הוא דאחר לאו משום שליחות אחרני אלא משום ידה וההיא שעתא דנתינה לאו ידה הוא: **שוי שליח.** אחרינא להולכה כדי שתהא שליחותה חוזרת אצל הבעל ולאחר זמן קבלי גיטיך מיניה ושליח שעשה שליח אמרינן בכל הגט (לקמן דף כט.): שהשליח הראשון עושה את השני בנית דין ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם: **הדרן עלך המביא שני**

כל הגט. קול סופרים. כותבי גיטין: **יחר מיכן.** בגמרא[4] מפרש מאי יתרא דכולהו: **ונמלך.** חזר בו מלגרש: **גדולה**

מחמת ק"ו זה א"כ הנאמנות עליה היא ומה צורך להטעינה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם וכי שליח היא [הא] משעה שנתן איש פלוני מגרש את פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול מלגרש בו יתר מיכן כתב לגרש את אשתו ונמלך

והא לא חזרה שליחות בו. שליח לא מיקרי אלא המשתלח מזה לזה שראוי לחזור לשולחו ולומר עשיתי שליחותך קודם שיעשה שליח לאחריס ובקונטרס לא פירש כן: **חצרה הבאה לאחר מכאן.** פירש בקונט' שנתן הגט בחצר חברו ואין נראה דחצר חברו לא דמי לשליח להולכה אלא אומר ר"י שנתנו הבעל בחצר של עצמו ומכרו לאחריס והאשה קנאתו מאותו אחר וא"ת למה לי למינקט משום חצרה הבאה לאחר מכאן הוה ליה למימר משום שליחות עצמה שהבעל עשה שליח להולכה והאשה תעשה אותו שליח עצמו שליח לקבלה וכי האי גוונא לא מהני משום דלא חזרה שליחות אצל הבעל ואומר ר"י משום דאותו טעם שלא חזרה שליחות אצל הבעל אינו ברור כל כך דאיכא דמספקא ליה לקמן בפרק התקבל (דף סג.) וי"ע דאמאי לא משני הכא כגון דשויה איהי שליח מעיקרא והדר שוי איהו שליח דליכא למיגזר משום חצרה הבאה לאחר מיכן כדאמר בפרק התקבל (שם): **וכי מטית התם שוי שליח להולכה.**

[5] וא"ת שליח אלא ניתן לגירושין הוא ולא מצי משוי שליח כדאמר בפ' כל הגט (לקמן דף כט.): גבי ההוא דשדר גיטא לדביתהו ואמר ליה יהביה לאבא בר מניומי אתא ולא אשכחיה יתיב רבי ילחק ור' חנינא ור' אבהו אמרו ליה מסור מילך קמן אמר להו [6]רב ספרא והא שליח אלא ניתן לגירושין הוא וי"ל דהתם פריך שפיר דכיון שלא ניתן לגירושין אין לו לעשות אלא כמו שאמר לו הבעל ליתנו לאבא בר מניומי אבל הכא הרי הבעל זוה לה לעשות שליח להולכה: **אימר** קמי בי דינא בפני נכתב.

קלא תימה מה לי היא ומה לי בית דין ואמאי קאמר ואב"א ושמע לשון זה חלוק מלשון ראשון דבלישנא קמא איהו אומרת בפני נכתב אלא בשעה שתקבלנו אע"ג דבפ' כל הגט (לקמן דף כט.) ובכל דוכתא משמע שצריך לומר בשעה שהגט יוצא מיד השליח שמא הכא שיכולה לומר בשעת גירושין עדיף טפי:

הדרן עלך המביא שני

כל הגט. ושמע קול סופרים מקרין כו'. נסופרים העשויים להתלמד עסקינן כדאמרינן בגמרא ואפי' למ"ד בפרק קמא דעירובין (דף יג.) דמגילת סוטה מוחקין לה מן התורה אע"ג דבעינן לשמה ומורה להתלמד עבידא כדאמר התם לענין גט מודה לדפרשינן בפ' שני (לעיל דף כ.) וספר תורה נמי פסלינן בפ' שני: **יתר** מיכן כתב לגרש **את אשתו כו'.** בגמ' מפרש לא זה שנכתב שלא לשם גירושין אלא אף זה שנכתב לשם גירושין להכי תנא יתר מיכן וא"ת והיכי שייך למיתני הכא יתר מיכן כיון דמהאי נמי לא הוה שמעינן בקמייתא

גדולה איש פלוני מגרש את פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול מלגרש בו יתר מיכן כתב לגרש את אשתו ונמלך

מסורת הש"ס

[1] יבמות כה. קיח., [2] לקמן עח., [3] ולקמן סג:), [4] ד' סס, [5] סס, [6] [לעיל כא. ולקמן סג:), [7] לעיל כג. וגמרים ב:, [8] וגמרים סס, [9] עירובין יג. סוטה כ: וגמרים ג., [10] ולעיל כג.), [11] [לעיל כג:), [12] [דגרים כד), [13] [ע"כ), [14] רב ספרא ור' חנינא כל"ל רש"ל.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה וכי מטית כו' וא"ת שליח. עיין שו"ת תשב"ץ ח"א סימן כה בתריכות:

מוסף רש"י

בזיון דבעל. קפסור קלותי בעיניה שליה מקבלתו בעצמה, דאילו כי עבדא לקבל מיד הבעל אין כאן חשש בזיון, דהא ידע ולא קפיד (לקמן סג:). משום חצרה הבאה לאחר מיכן. לאחר שנתן לה הבעל הגט בחצר של אחרים, קנאתו, דהיינו לאו גיטא הוה, דבעינן ונתן ביד לו בחצרה דאיתרבאי מיהיה, וזה בשעה שנתן לא היה בחצר שלה, ובזמנן שלא יקבל שליח האשה מיד שליח בעלה משום דדמי להא שקדם הבעל ומכרו ליד שליח ואחר כך עשתה היא שליח לקבלו, ואתו נמי למימר חצר הוי שליח הבעל וכשקנאתו היא עשה החצר עצמו שליחה (שם וכעי"ז לעיל כא.).

הדרן עלך המביא שני כל גט שנכתב שלא לשום אשה. שלא לשם האשה האמת, שנכתב לשום אחרת שאמה כשם זו, פסול. דכתיב וכתב לה לשמה (זבחים ב:). קול סופרים מקרין. את התלמידים שמלמדין אותן לכתוב טופסי גיטין (שם). מצאו בן עירו. שאמו כשמו והוא מאותו העיר, ואמר לו שמי כשמך וכו'. ובני עיר אחת אמתו ונגו זה לזו לי, תניהו לי ואגרש בו את אשתי, פסול לזה לגרש בו, דדכתיבן לה לשמה, דכתיב וכתב לה ספר כריתות (סוטה כ:).

תוספות רי"ד

וממקום שבאת מה הן צריכות לומר בפני נכתב ובפני נחתם אף היא צריכה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם: האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שתהא צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם: ומתמה מכי מטי גיטא לידה מיגרשה לה פי' הלא אתה מאמין את האשה בגיטה מק"ו שהיא נאמנת לומר מת בעלי א"כ כשאומרת נמי האשה בעלי גירשני בגט זה תאמן מק"ו שהרי כשאומרת בפני נכתב ובפני נחתם למה אתה מאמינה ואינך מצריכה לעדים שיקיימוהו [רע"כ]

צט א מיי' פ"א מהל' גירושין הלכה יב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלט סעי' ח:

ק ב מיי' פ"ו הלכה ט סמג שם טוש"ע שם סימן קמא סעיף ח:

קא ג מיי' שם פ"ו הל"ג סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמב סעיף יג:

א ד מיי' שם פ"ג הל"ל סמג שם טוש"ע שם סימן קלא סעיף ח:

ב ה מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף כ:

תוספות רי"ד (המשך)

לה גיטה נתגרשה והיא נאמנת בדבר זה לומר בעלי נתנו לי מק"ו ומה צורך שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם אינך מאמינה לומר בעלי נתנו לי אלא קמהימנא לומר בפני נכתב ובפני נחתם וכיון שחכמים האמינוה בק"ו א"כ נאמנת לומר בעלי נתנו לי והיום ומחר אי אתי בעל ומערער לא משגחי' ביה שכך היא נאמנת בעצמה כאילו היו שנים שהביאו גיטה ואמרו שהבעל נתנו לנו שהן נאמנים ושוב אין הבעל יכול לערער כדאמרי' לעיל גם האשה היא נאמנת בק"ו לומר בעלי גרשני בזה ומה צורך שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם. ואסיקנא כגון דא"ל הוי שליח להולכה עד דמטית לב"ד של פלוני וכי מטית להתם שוי שליח להולכה בפני אותו ב"ד וקבלי גיטיך מיניה אי נמי כי מטית להתם אימא קמי בי דינא בפני נכתב ובפני נחתם ולישוי שליח וליתביה ניהליך ומכאן מוכח כי כל אשה הבאה ומביאה גיטה בידה ואומרת בעלי גירשני ביה שהיא נאמנת אע"פ שידענו שהיתה א"א ואין אנו צריכין שתביא ראיה בפנינו בפני מי נתנו לה או לקיים עידי הגט אלא היא נאמנת לומר נתנו לי בפני עדי מסירה אבל אמרה בעלי נתנו לי ביני לבינו אינו כלום דהלכה כר' אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי ואם היו עדיה בעיר כגון שנתגרשה כאן בוראי שהיינו מצריכים אותה להביאה בפנינו אבל אחרי שהיא באה מדינת הים ואומרת בעלי גירשני בגט זה בפני עדי מסירה נאמנת מק"ו שנאמנת לומר מת בעלי כדאמרן לעיל אבל אם היא אומרת גירשני בעלי ואינה מראה גיטה בפנינו בודאי אינה נאמנת שהרי ק"ו מחמש נשים למדנו והתם בלא גט בידם אינן נאמנות אף היא נמי בלא גיטה בידה אינה נאמנת עיין לקמן בפרק המגרש:

סליק פרקא

כל גט שנכתב שלא לשם אשה פסול כיצד היה עובר בשוק ושמע קול הסופרים מקרין

עין משפט נר מצוה

גירושין הלכה יב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלט סעי' ח:

ק ב מיי' פ"ו הלכה ט סמג שם טוש"ע שם סימן קמא סעיף ח:

קא ג מיי' שם פ"ו הל"ג סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמב סעיף יג:

א ד מיי' שם פ"ג הל"ל סמג שם טוש"ע שם סימן קלא סעיף ח:

ב ה מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף כ:

---

[7] גט [8] שנכתב שלא לשום אשה פסול כיצד [9] היה עובר בשוק ושמע קול סופרים מקרין איש פלוני מגרש את פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול לגרש בו [10] יתר מיכן [11] כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו יתר

בקמייתא דפסול דהוה אמינא דהאי הוא דכי איכתיב לשם רחל לא הדר איכתיב לשם לאה אבל סופרים להתלמד עשויים הכי נמי דכשר דהכי אמרינן בפ"ק דעירובין (דף יג.) דאע"ג דאין מגילתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת תורה אע"ג דלהתלמד עבידא הכי נמי דמומקצין וי"ל דלהתלמד דהכא לא משיב לשמה כמו להתלמד דספר תורה דסופרים העשויים להתלמד אין כותבין כלל לשם הכשר דגט אבל ס"ת כותב בסתם לכל מה שצריך לעשות בו ומיהו אפ"ה כריתות של ס"ת אין כשר לגרש בו כדפירשנו לעיל (דף כ.) אי נמי י"ל דמ"מ שייך למתני יתר מיכן כיון שיש סברא אחת בסופרים מקרין לפסול טפי מבגמלך וא"ת בהכותב טופסי גיטין[2] ה"ל נמי למתני יתר על כן דהא מכל הני לא מצי למידק ברישי זבחים (דף ג:) דסתמא פסול דלאו לשמה קאי אלא מהתם דהכותב טופסי גיטין לחודא וי"ל דהתם בגא טופסי גיטין לא תנא כלל לאשמועינן דסתמא פסול אלא לאשמועינן דשרו רבנן לסופר לכתוב הטופס מפני התקנה: **לאיזו** שארצה אגרש בו פסול.

בגמרא מפרש משום דאין בריר ואומר ר"י דאפי' מאן דסבר בעלמא יש בריר הכא מודה משום דוכתב לה לשמה משמע שיהא מצורר בשעת כתיבה וכן משמע בגמרא דקאמר מי איתמר בהא בהא קאמר ר' יוחנן דאין בריר משום דבעינן לה לשמה משמע אע"ג דבעלמא יש בריר הכא פסול משום דכתיב וכתב לה: **בעדי** מסירה ור' אלעזר היא. אבל לר' מאיר בעינן שיהא מוכח מתוך התמימה שנכתב לשם זה האיש ואשה זו ולא מהני עדי מסירה והיא דהמגרש (לקמן פו:) שיש ששלחו ב' גיטין ושמותיהן שוין (ז) נותן שייהס לזו ושייהס לזו וקאמר ר' ירמיה בגמרא הא דלא כר' אלעזר משמע דכר' מאיר ניחא התם מיירי כדפרש"י לעיל כשכתבו דורות או סימן או כהן שיכר מתוך התמימה ועדי מסירה אין מכירין באמותיהן או בסימן הכתוב וא"ת למאן דחייש לקמן בפרקין (דף מז.) לשני שוריו ולשני יוסף בן שמעון אע"ג דלא הוחזקו א"כ לר"מ יפסלו כל הגיטין דלא משכחת מו שום גט שיהא מוכח מתוכו ואומר ר"י דדוקא בגט הנמצא הוא דחייש שמא מאחר נפל אבל אבל חשיב שפיר מוכח מתוכו כיון דלא הוחזקו אלא שוריו ל' ויוסף בן שמעון אחד ואם תאמר דתנן בפרק גט פשוט (ג"ב דף קמו:) כותבין גט לאיש אע"פ שאין אשתו עמו ופריך בגמרא וליחוש לשני יוסף בן שמעון הדרים בעיר אחת דלמא ממטי לה גיטא לאיתתיה דהאיך ומשני הכי אמר רב שני יוסף בן שמעון הדרים בעיר אחת אין מגרשין אלא זה בפני זה והשתא היכי מיירי אי בלא הוחזקו הא מסקינן לקמן דלא חיישינן ואי בהוחזקו א"כ לר"מ אפי' זה בפני זה אין מגרשין עד שיכתבו כהן או דורות או שום סימן ואז ליכא למיחש למידי ואי לר' אלעזר הא עדי מסירה ידעי שפיר אם זו היא אשתו או לאו כדאמר הכא ואומר ר"י דאין עדי מסירה מדקדקים לראות אם זו אשתו כיון שמכירים שמו ושמה וכתוב בגט שמו ושמה ולא חייש' שמא יתנו לאשת חבירו ששמו כשמו ושמה כשמה וגם לא מסקי אדעתייהו להכמין אם יש יוסף בן שמעון אחר בעיר וכשנאה לב"ד להתירה להנשא מעידים עדי מסירה בפני ב"ד שראו שנעלה נתן לה גט אע"פ שלא דקדקו אם היא אשתו ולהכי פריך ניחוש דלמא ממטי לה גיטא לאיתתיה דהאי דאפילו אין יודעין הכותבין אם הוחזקו אין להם לכתוב דזימנין דהוחזקו ולא ידעי ומשני שני יוסף כו' אין מגרשין אלא זה בפני זה וכשנאה לבית דין להתירה שיבלי ב"ד לעדי מסירה אם היו שם שני יוסף בן שמעון ולא רצה לתרך דאין מגרשין אלא א"כ מכירין עדיה שזו היא אשתו דאין זו תקנה טובה דאם כן בטורח ימצאו עדי מסירה:

[1] איתר מיכן היו לו שתי נשים ושמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה [2] יתר מיכן אמר ללבלר כתוב לאיזו שארצה אגרש פסול לגרש בו: **גמ'** כתב לגרש את אשתו ונמלך וכו' ואלא רישא במאי אמר רב פפא [3] בסופרין העשויין להתלמד עסקינן אמר רב אשי דיקא נמי דקתני סופרין מקרין ולא קתני סופרין קוראין ש"מ מאי יתר מיכן תנא דבי ר' ישמעאל לא זה שנכתב שלא לשום גירושין אלא אף זה שנכתב לשום גירושין פסול ולא זה שנכתב שלא לשום גירושין דידיה אלא אף זה שנכתב לשום גירושין דידיה פסול ולא זה שלא נכתב לשום גירושין הא אלא אף זה שנכתב לשום גירושין הא פסול מאי טעמא אי כתב ונתן ספר כריתות בידה הוה אמינא למעוטי האיך קמא דלא עביד לשום כריתות אבל כתב לגרש את אשתו ונמלך דעביד לשום כריתות אימא כשר כתב רחמנא [1] וכתב אי כתב רחמנא וכתב הוה אמינא למעוטי האי דלא איהו קא כתיב לה אבל יש לו שתי נשים דאיהו קא כתיב לה אימא כשר כתב רחמנא [1] לה [3] לשמה וסיפא למה לי הא קא משמע לן [7] דאין בריר: כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה: קטנה הוא דלא מצי מגרש ביה הא גדולה מצי מגרש ביה אמר [8] רבא זאת אומרת שני יוסף בן שמעון הדרין בעיר אחת [9] מוציאין שטר חוב על אחרים א"ל אביי אלא מעתה רישא דקתני שמי כשמך פסול לגרש בו שני הוא דלא מצי מגרש ביה הא ראשון מצי מגרש ביה והא אמרינן [10] ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב אלא מאי אית לך למימר בעדי מסירה ור' אלעזר היא הכא נמי בעדי מסירה [11] ור' אלעזר היא אמר רב כולן פוסלין בכהונה חוץ מן הראשון ושמואל אמר אף ראשון נמי פוסל ואוזדא שמואל לטעמיה דאמר שמואל כל מקום ששנו חכמים גט פסול פסול ופוסל חליצה פסולה פסולה ופוסלתה מן האחין במערבא אמרי משמיה דר' אלעזר ישמאל ולילה פסולות ופוסלות

קטן

גדולה וקטנה לאו דוקא: **לאיזו שארצה אגרש פסול לגרש בו.** דאין בריר דלא אמרינן הוברר הדבר דבשעת כתיבה היה דעתו לזו והרי נכתב לשמה: **גמ' אלא רישא.** דתני אים פלוני גירש פלונית כו': **במאי.** אי לאו הכי דאותו פלוני כתב לגרש את אשתו ונמלך: **להתלמד.** לכתוב גיטין: **מקרין.** הגדולים מקריס לתלמידיהס כך וכך כשיבא גט לפניך כתבהו והזכילו אס אינס בעצמא אלמא בתלמידים עסקינן: **לא זה שלא נכתב לשם שום גירושין.** אלא להתלמד: **אלא אף זה שנכתב לשם גירושין.** גמורין ונמלך פסול: **ולא זה בלבד שנכתב שלא לשם גירושין.** של אדס זה פסול אלא אף זה דהיו לו שתי נשים שנכתב לשם גירושין דהאי גברא פסול הואיל ונכתב שלא לשם גירושין של זו: **וסיפא.** מאי קמ"ל הא אשמעינן כבר דגירושין דידיה ודידה בעינן: **דאין בריר.** דלא תימא הוברר דבשעת כתיבה נמי דעתיה אהא ואיכא גירושין דידיה ודידה: **הא גדולה מצי מגרש.** וכי מפקא ליה לא חיישינן לאיסור אשת איש למימר שמא לא לזו ניתן אלא לאחרתה ונפל מידה ומצאתו זו דהואיל ונקיטא ליה לגיטא בידה בדידה מחזקינן לה: **מוציאין שטר חוב.** אחד מהן שהוציא שטר חוב על אחרים אין הלוה יכול לומר לא ממך לויתי אלא מפלוני ששמו כשמך וממנו נפל ולאו בעל דבריס דידי אם אלא כיון דהאי תפיס לשטרא גבי ביה: **רישא דקתני כתב לגרש כו'.** שאף שמות הבעלים שוין תידוק נמי הא לאשון שנכתב לשמו מגרש ביה וכי מפקא ליה לא אמרינן משום חומרא דאשת איש שמא לא בעלה של זו כתבו אלא האחר: **הא אמרינן.** במתני' דגט פשוט בב"ב (דף קנב.) שני יוסף בן שמעון שהיו בעיר אחת אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב דאחר ליה לא אי לאחי ממך אלא אבבי ליה ממך ומסר לך שטר זה דאע"ג דפליגי תנאי התם במוציאין שטר חוב על אחרים ולא חיישינן [6] לנפילה מודו דאין אחרים מוציאין עליהן כדפרישית הכא נמי לימא לא בעלה כתבו אלא יוסף בן שמעון אחר כתבו לאשתו ונמלך ולא גירשה והשליכו לאיבוד מדעת ולקחתו זו שהיא רוצה להתגרש: **בעדי מסירה.** שמכירים את שניהם ומעידין שראו שזה מסר לזו אבל בעדי אחיתה לא כדאמרינן שמא נמלך זה שכתבו ואחתמו ולא גרש את אשתו ומסרו לזו אשת חבירו: **הכא נמי בעדי מסירה.** וליכא למיחש שמא לאבבתה נמסר אבל בעדי אחיתה לעולם אימא לך דחיישינן שמא את אבבתה גירש וחיישינן לנפילה. וגבי שטרי חוב נמי אין יכולין להוציא שטר חוב על אחרים דחיישינן לנפילה: **כולן.** כל הגיטין האמורין במשנתנו אע"פ שפסולין לגרש להתירן ליגשא: **פוסלין.** הן אותה מן הכהונה אם בעלה כהן נפסלה עליו משום גרושה: **חוץ מן הראשון.** אלא נכתב לשם גירושין כלל אבל הנך בתראי פסלי דרים הגט פוסל בכהונה דתניא בפרק בתרא (לקמן דף פב:) האומר לאשתו הרי את מגורשת ממני ואי את מותרת לכל אדם פסלה מן הכהונה שנאמר ואשה גרושה מאישה [7] אפילו לא נתגרשה אלא מאישה ולאחרים לא הותרה פסולה לכהונה: **אפילו ראשון.** דריש גט הוה: **חליצה פסולה ופוסלתה.** כל מקום ששנינו ביבמות חליצה פסולה פסולה להתירה לשוק אבל פוסלת היא אותה מן האחין שלא תתייבם עוד דקמו עלה ביבום שלא בנה שוב לא יבנה דלא כתיב אשר לא בנה את בית אחיו אלא אשר לא יבנה (דברים כה) כיון שחלץ שוב לא יבנה: **שמאל.** חלצה בשמאל אמרינן ביבמות (דף קד.) פסולה וכן חלצה בלילה פסולה: **ופוסלת.** דשם חליצה עלה אלא שלא נעשית בהכשירה דיליף רגל רגל ממצורע דכתיב ימנית [8] ולילה נמי נפקא לן התם:

[1] [זבמים ג.], [3] [שם ב:], [4] [לעיל כ: וש"נ], [5] [עירובין לו: וש"נ], [6] [יתכן להיות רבה עי' תוס' יבמות קנח. ד"ה מאי אמרת], [7] [נ"ב קעב.], [8] [לעיל ע: וש"נ], [9] לנפילה מיד מודו כל"ל רש"ל, [10] [ויקרא כא], [11] [ויקרא יד], [2] [לקמן כו.].

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ:

דברים כד א

הגהות הב"ח

(ז) תוס' ד"ה בעדי וכו' ושמותיהן שוין ונתערבו נוסח:

מוסף רש"י

ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב. על אחד מהם, דכל חד מני מדמי ליה אלא מכירו, אלא אם כן יש עדים בדבר שמעידין זה לזה מזה, אבל מן הטטר אין יכולין להניח לאיש (רשב"ם ב"ב קעב.).

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

ג א מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה ג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קלא סעיף ג:

ד ב מיי' שם הלכה ד טור ש"ע שם סעיף ד:

ה ג מיי' שם הלכה ו טור ש"ע שם סעיף ו:

ו ד ה מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הל' ח סמג עשין לד טוש"ע מ"מ פי' מע סעיף ז:

ז ו מיי' פ"ד מהל' יבום הל' עז ח סמג עשין כב טוש"ע אה"ע סימן קסט סעיף כה:

תוספות רי"ד

מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול מלגרש בו: יתר מיכן היו לו שתי נשים ושמותיהן שוין כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה יתר מיכן אמר ללבלר כתוב איזה שארצה אגרש פסול מלגר' בו. קול סופרים פי' כותבי גיטין. יותר מיכן בגמ' מפרש מאי יתרא דכולהו: ונמלך. חזר מלגרש בו גדולה וקטנה לאו דוקא לאיזו שארצה אגרש פסול מלגרש בו דאין בריה דלא אמרי' הוברר הדבר שמשעת כתיבה היה דעתו לזו והרי דעתו לשמה: ואלא רישא במאי אמר רב פפא בסופרים העומדים להתלמד עסקינן דיקא נמי דקתני סופרים מקרין ולא קתני סופרים קורין ש"מ: מאי יותר על כן תנא דבי ר' ישמעאל לא זה שלא נכתב לשם גירושין אלא אפילו נכתב לשם גירושין. ולא זה שנכתב שלא לשם גירושין אלא אפילו זה שנכתב לשם גירושין דידיה פסול ולא זה שלא נכתב לשם גירושין הא אלא אף זה שנכתב לשם גירושין הא פסול וסיפא הא קמ"ל דאין בריה: אמר רב כולן פוסלין בכהונה חוץ מן הראשון ושמואל אמר אף הראשון נמי פוסל: